

HD-utredningens slutrapport

Den 11 maj presenterade HD-utredningen sin slutrapport för special- och rasklubbar. Tyvärr hade inte någon av oss möjlighet att närvara vid själva presentationen. Istället skall jag försöka sammanfatta vad utredningen kom fram till i sin slutrapport.

På kennelfullmäktige 2017 fick Svenska Kennelklubbens Centralstyrelse i uppdrag att tillsätta en utredning för att studera utvecklingen av höftledsdysplasi, den så kallade HD-utredningen. I arbetet med utredningen har representanter för ras- och specialklubbar samt veterinärer och genetiker deltagit. Nio raser valdes ut som alla hade minst 40 röntgade hundar pr. år. Utöver underlag från utvalda raser har tidigare forskning och data från SKKs databas samt nya analyser över tid studerats och ingått för att försöka förstå vilka faktorer som kan ha varit med och påverkat HD-förekomsten. Analyserna har i första hand omfattat åren 2004-2018.

Av materialet framkommer att förekomsten av HD-anmärkningarna minskade kraftigt under senare delen av 1900-talet. Denna minskning av HD-förekomster är ett resultat av de hälsoprogram som har varit/är kopplade till HD och som infördes på -70 och -80 talet. Vidare har HD-grad D och E fortsatt att minska under 2000 talet men inte lika markant som tidigare. På senare år har dock andelen C-hundar ökat och andelen A-hundar har minskat.

Analyserna visar att ökningen av C-hundarna hänger samman med förändringen av sederingen i och med minskat användning av Plegicil. Hundar sederade med Plegicil visade sig ha bättre HD-värden än hundar sederade med andra preparat. Detta tros hänga samman med att en beståndsdel i Plegicil inte har samma avslappande effekt på muskulaturen som andra sederingspreparat. De innebär att hundar sederade med Plegicil har kunnat missas avseende HD dysplasi.

Andra faktorer som kan ha inverkat är ökad ålder då hundarnas ålder vid röntgentillfället har ökat något. En högre ålder har visat sig vara kopplat till sämre HD-status. En annan faktor är att antalet bilder som avläsas är fler eftersom nära på alla bilder är digitala och bidrar till en noggrannare avläsning.

Intressant är att analyserna visar att ökningen av antalet C-hundar inte beror på försämrade genetisk variation då den genetiska trenden går i positiv riktning i många raser. Snarare beror ökningen av andelen C-hundar på förbättrade möjligheter för att upptäcka dysplaster samt att utvecklingen har bidragit med effektivare verktyg. HD utredningen önskar framöver att skapa mer enhetliga former för HD-screening och förslår att det upprättas avtal mellan SKK och röntgade kliniker samt standardiserade rutiner för sederingsrutiner. De föreslår också att det bestäms en tidsplan för att avsluta analogt tagna röntgenbilder som skickas med post för avläsning.

HD-utredningen föreslår även att SKK avsätter medel till en uppföljning av HD-utvecklingen efter 5-10 år.

För de raser som tillämpar HD-index förväntas andelen C-hundar att vända. Utvärderingen av HD-index har visat sig ha god effekt på HD-resultatet om det nyttjas i valet av avelsdjur. För att säkerställa tillförlitligheten till HD-index önskar utredningen att SKK avsätter resurser för att initiera ett samarbete med nordisk/internationell gemensam avelsverdering av HD.

May Britt Sannerholt, avelsfunktionär